

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnštvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 2.

V Ljubljani, v torek 4. januarija 1898.

Letnik XXVI

Besede smo čuli — naj slede še dejanja

Iz Celovca, 3. jan.

Odšel je, kakor od vseh strani zatrjujejo, z jako težkim srcem, in — »post tot discrimina rerum!« — toli hvalisani, toli proslavljeni naš bivši g. dež. predsednik ekscelencija baron Schmidt-Zabierow. Včeraj opoldne se je s soprogo odpeljal na Dunaj, zahvalit se cesarju za podeljeno mu odlikovanje, in od tam se poda v svoj že dolgo pripravljeni »tusculum« ob bregove sinje Adrije v lepo Volovsko. Preživeti hoče zadnje dni med brati Hrvati oni, ki je na Koroškem toliko preganjal Slovence, dosledno zanikaval narodni njih obstanek.

Časnikarska dolžnost me veže, da vsaj na kratko omenjam, kako se je poslavljaj. V torek dné 28. m. m. je novoimenovani g. dež. predsednik pl. Fraydenegg-Monzello nastopil vodstvo deželne vlade in ob jednom se je poslavljaj Schmidt-Zabierow. Le temu so se predstavili vsi politični uradniki celovski in okrajni glavarji z dežele. V njih imenu je govoril dvorni svetovalec pl. Kozaryn odhajajočemu v slovo in proslavljajoč zasluge njegove za deželo.

V četrtek se je poslovila od starega in predstavila novemu predsedniku mestna duhovščina, na čelu ji knezoškof.

Zvečer pa je bila bakljada odhajajočemu na čast. Priredil jo je mestni zastop, vdeležila so se je razna pevska društva, ognjegasci, itd. Radovedne množice kajpak tudi ni manjkalo. Društva so zapela nekaj zborov pred deželnim predsedništvom, godba je svirala cesarsko pesem, mestni župan pa se je podal k slavljencu, da se z običajnim nagovorom poslovi od njega. Pri dež. predsedniku se je zbralo več odlične gospode, med njo tudi nadvojvoda Jožef Ferdinand.

Mestni župan Neuner je v svojem nagovoru krepko pozvanjal z znanim »mirovnim zvonom«. Hvalil je dež. predsednika, koliko je tekom svojega 17-letnega delovanja na Koroškem storil za deželo, in ga posebno proslavljaj kot moža, »der zielbewusst und den Frieden im Lande erhalten hat«.

O ta »koroški mir!« Poznamo ga in zdihujemo pod njim! Nj. ekscelencija baron Schmidt-Zabierow ga nam je pridigal v vodenih člankih uradne »Celovčanke« in vsiljeval po svojih ukazih, po celem svojem sistemu! Bil je to tisti blaženi »urški mir, v katerem se najslabejši odreče kratkomalo vsem svojim pravicam ter izroči na milost in nemilost krutemu in oholemu nasprotniku! Saj je znano početje nemških nacionancev, postopanje tudi vladnih organov zoper nas. In ko se takemu nasilstvu branimo, pade vse po nas, češ, da — kalimo mir!

Iz ust celovškega župana se čujejo sladke besede o blaženem »miru« naravnost — smešno! On kot poglavar zastopa, ki po vsem svojem javnem nastopanju kaže pravo samosilje, ki je vprizoril vse znane komedije ob Badenijevem padcu ter s svojim postopanjem naravnost povzročil izbruhe razdivjane strasti, ta mož tedaj se

drzne sedaj proslavljaj Schmidt-Zabierova, češ, da je tako dosledno znal ohraniti — mir na Koroškem!

Pa dosti o odhajajočem možu, ni, da bi se še obširneje bavili z njim, saj: »de mortuis nil, nisi bene«, in on sam se je baje štel sedaj med »abgethane Grössen«. Posvetiti moramo nekaj besedij tudi novemu g. dež. predsedniku.

Ko so se poslovili od starega, so se dné 28. decembra c. kr. politični uradniki korporativno predstavili novemu predstojniku. Ta jih je vsprejel z daljšim nagovorom, v katerem je med drugim jako lepo povdarjal:

»Vedno si predočujmo, da bodi politični uradnik ne le vestni čuvaj postave, — marveč tudi iskren prijatelj in dobrohoten svetovalec prebivalstvu.

Bodimo vedno strogo nepristranski in uvažujmo vedno, da je uradnik za ljudstvo, in ne narobe.«

Lepe besede, pravimo, katerim treba samo še, da postanejo dejanja in da jih tisti, ki je je ob taki primerni priložnosti izgovoril, sam dosledno izvršuje in tudi od podrejenih mu faktorjev dosledno in strogo zahteva, da jih dosledno izvršujejo!

Lojalno in radi priznavamo, kako lepe besede je g. pl. Fraydenegg spregovoril ob nastopu odločilne svoje službe. Izjavljamo pa istotako, da ga ne sodimo po teh besedah, marveč sodili ga bomo po dejanjih. In dobro voljo pokazati v dejanju, za to se mu ponuja obilo prilike. Ni treba segati daleč, samo da hoče resno izvrševati gornje geslo, ga čaka obilo posla!

Uradnik bódi »vesten čuvaj zakonov«, a naj čuva je tudi nasproti manjšini, in sicer tako, da se ni treba za vsako mrvico pravic posebej tožariti, prizivati itd. Kako obsežno polje ponuja za to samo — paragraf 19. državnih osnovnih postav!

»Bódi prijatelj in dobri svetovalec ljudstvu.« — Lep nauk, samo da se tudi izvršuje. A baš v nas vidimo, kako malo so oni, kojim veljajo le-te besede, prijatelji in svetovalci ljudstvu, med in od katerega živé, kako zelo mu nasprotujejo v najvitalnejših njegovih zahtevah!

»Bódi strogo nepristranski ter uvažuj, da je uradnik za ljudstvo!« — Velekrasne besede in prepomenljive zlasti v trenutku, v katerem jih je spregovoril najvišji politični uradnik v deželi. Kaj si je ob njih neki mislil eksc. Schmidt-Zabierow, ko jih je čul ali čital!? Da, tega naj se držé uradniki in premnogim pritožbam bode kratkomalo konec! Nepristranost zahtevamo in nič več; naj se vendar jedenkrat neha tudi na Koroškem meriti z dvojno mero Nemcem in Slovencem.

Uradnik je za ljudstvo! Dobro, a potem znaj tudi ljudstva govoricu, spoštuj njega pravico v uradu. Kako je v tem oziru na Koroškem, znano je dobro vsem, ki poznajo količkaj naše razmere. Tudi novemu dež. predsedniku ne bode težko, poučiti se o tem, samo — da hoče!!

Torej: besede smo čuli, naj slede še dejanja! Če bodo dejanja primerna besede,

potem smo mi gotovo prvi, ki to drage volje priznamo ter hvalimo, kar bode — upajmo vsaj! — hvale vrednega! —rn—

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. januarija.

Priprave za češko nemško spravo. Prihodnji ponedeljek, 10. t. m. otvori se, kakor znano, češki deželni zbor, ki se bo pečal mej drugim tudi s perečim vprašanjem, kako dognati sporazumljenje mej obema češkima strankama. Gautscheva vlada si zelo mnogo prizadeva, da bi se posrečila ta akcija in potem omogočilo tudi redno delovanje v dunajskem parlamentu. V to svrhu je odredila vlada že sedaj potrebne priprave, ki pa so, kakor se nam je včeraj sporočilo, bolj informativnega značaja, t. j. vlada želi zvedeti najpreje pogoje, pod katerimi bi bilo mogoče doseči spravo. Za včerajšnji dan je ministerski predsednik pozval k sebi zastopnike nemško-čeških poslancev, namreč posl. dr. Schlesinger, Lippert, dr. Funke in dr. Schütcker. Oficijelno se o tem nastopno poroča: Povodom otvoritve češkega deželnega zbora se je vršil včeraj na povabilo ministerskega predsednika »sloboden razgovor« o političnem položaju, katerega so se vdeležili posl. dr. Schlesinger, Julij Lippert, dr. Funke in dr. Pergelt. Sklepalo se pri tem razgovoru ni prav o ničemer, ker se to tudi ni nameravalo. — Po tem poročilu se toraj tega razgovora ni vdeležil dr. Schütcker, marveč dr. Pergelt. To je toraj vse, kar se ve o prvem koraku Gautscheve vlade v dosego zaželene sprave na Češkem. »Narodni Listy« se nekoliko hudujejo nad vlado, ker se je najpreje pričela razgovarjati z zastopniki čeških Nemcev, mej tem ko češkim zastopnikom še ni došlo nikako povabilo, ter menijo, da jih je vlada že jela prezirati. Po našem mnenju dosedaj še ni popolno umestno izrekati kake sodbe, ker gotovo je, da se vlada ne more razgovarjati z obema strankama ob jednom, poleg tega so ji pa tudi že več ali manj znane zahteve češkega naroda in je z Nemci pričela najprej se dogovarjati največ radi tega, ker so ravno oni najbolj nezadovoljni z obstoječimi razmerami in je bila le njihova nezadovoljnost kriva popolnega razdvoja.

Ogerska ljudska stranka. Povodom nastopa novega leta poklonilo se je vodstvo te stranke najbolj delavnima in za sveto stvar vnetima voditeljema grofu Ferdinandu Zichyju in grofu Esterhazyju. Po nagovoru strankinega predsednika prelata Molnarja se je najpreje zahvalil grof Zichy. — Rekel je, da najvišji smoter katoliške ljudske stranke obstoji v tem, da se uresniči katoliška Ogerska na državnem in socijalnem polju. Napram aktuelnim političnim vprašanjem je ostala stranka zvesta načelom, ki jih predpisuje interes katoličanstva. Poleg tega se bori stranka tudi vedno za državnopravno zvezo z Avstrijo, kajti prepričana je, da le taka trdna zveza mej obema polovicama more vspešno zagotoviti velike interese dinastije in dežele. S tega stališča je tudi stranka oddala svoj glas za vladno predlogo in na tem stališču bode vztrajala tudi v bodoče. Za

